

Neusje voor de allerbeste showkoeien

In het showcircuit is de Zwitserse familie Junker een meer dan gekende naam. De afgelopen twee EK's wonnen ze het algemeen kampioenschap zwartbont. Zowel Helene als Galys-Vray zijn niet in Iffwil geboren, maar opgespoord door een echt kennersoog.

TEKST FLORUS PELLIKAAN

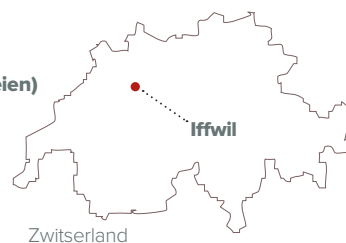
Het is een komen en gaan van allerlei veewagens op het erf van familie Junker in het Zwitserse Iffwil. Koeien worden uit- en ingeladen en papieren worden uitgewisseld. Pas tegen melktijd keert de rust weer terug en staan er per saldo zo'n 45 'handelskoeien', die overnachten op de aanbindstal. Grote kans dat ze later die week alweer vertrekken naar een nieuw thuis.

Per jaar vinden er zo'n 3000 koeien tijdelijk onderdak bij de veehandelaren Samuel (74), Marc (44) en Erhard (41) Junker. Grotendeels betreft het goede gebruikskoeien die elders een aantal jaren perfect melk kunnen produceren. Het overige deel van de

BEDRIJFSPROFIEL

eigenaren	Erhard, Marc en Samuel Junker
aantal melk- en kalfkoeien	20 (en gemiddeld 40 handelskoeien)
aantal stuks jongvee	70
grond	51 ha
gewassen	gras, snijmais, gerst, tarwe, koolzaad, suikerbieten
gemiddelde productie	9400 4,02 3,27

Erhard Junker en de neus voor het ontdekken van de allerbeste showkoeien samenkomt. Maar eigenlijk zijn de EK-successen van Junker nog veel groter. 'Van de laatste zes rood- en zwartbonte EK-titels zijn er vijf gewonnen door koeien die hier korte of langere tijd op stal hebben gestaan', vertelt Erhard met gepaste trots. Hij doelt niet alleen op Heline en Galys-Vray, maar ook op Decrausaz O'Kalibra (v. Boss Iron) en de twee titels van de roodbonte Suard Jordan Irene (v. Jordan). Deze laatste twee koeien werden voor het behalen van hun EK-titels weer verkocht, maar alle vijf de dieren hebben het fokkerijsucces min of meer aan familie Junker te danken. Diverse keren scoutten ze namelijk ook potentiële kampioenskoeien bij veehouders die zelf niet of nauwelijks naar keuringen gaan.

Wat is het geheim achter deze grootse aankoop- en showsuccesen? 'Het begint bij het kopen van de goede koe. Dat is een kwestie van de kwaliteiten herkennen. Daarna moet je de koe op en top gezond houden en daarvoor moet je een echte koeienman

Het bedrijf van familie Junker telt naast de huisvesting voor het vee ook een grote hooiopslag

circa 10.000 stuks vee die familie Junker jaarlijks omzet, betreft slachtkoeien die niet op het erf komen, maar rechtstreeks naar het slachthuis gaan. 'We houden van koeien en van handel met geld', verklaart Erhard Junker de niet-alledaagse combinatie tussen een melkveebedrijf en een veehandel.

Scouten van kampioensdieren

De handel in vee is niet de grootste reden waarom veel internationale gasten het bedrijf van Junker bezoeken. Het zijn de unieke keuringsprestaties die wereldwijd bekendheid genieten. Afgelopen zomer wonnen de broers Junker met Du Rahun Chelios Heline het algemeen kampioenschap zwartbont op het Europees kampioenschap. De gitzwarte, fraai uitgebalanceerde en imponerend geuierde Cheliosdochter sprak tot de verbeelding in Libramont. Terwijl het EK winnen voor veel Europese fokkers een droom is, was het voor familie Junker al niet nieuw meer. De editie ervoor won hun stijlvolle Galys-Vray (v. Atwood) het algemeen kampioenschap. Beide koeien zijn geboren in Frankrijk en op latere leeftijd naar Iffwil verhuisd. Junker kocht Heline bijvoorbeeld op het EK in 2016. De aankoop van beide EK-kampioenes is waar de handelsgeest van

▲
Het hooi, of beter
gezegd het
gedroogde gras, is
een belangrijk
onderdeel van het
rantsoen voor de
eigen koeien

zijn. Keuringsdeelname draait niet alleen om de laatste twee weken voor de show, je moet iedere dag goed voor de dieren zorgen.'

Vaste kern van 20 koeien

De allerbeste aangekochte koeien komen in een aparte rij van de aanbindstal en gelden als de vaste kern van melkveebedrijf Mattenhof Holsteins. Gemiddeld bevat deze groep zo'n twintigtal dieren, op dit moment zijn het er zestien. Naast Heline staat daar ook Armani Nena, de Armanidochter die in Libramont het reservekampioenschap jonge koeien roodbont won. Ook de met 94 punten ingeschreven volle zus van Galys-Vray, Hanna-Vray, bezet een plekje van de aanbindstal. Vijf van de zestien melkgevende eigen koeien zijn ook daadwerkelijk zelf gefokt. Daarbij horen drie dochters uit Galys-Vray en de imponerende roodbonte Mattenhof Absolute Sidney. De met 93 punten ingeschreven Abso-lutedochter won de afgelopen drie jaar het uierkampioenschap op de Swiss Expo. Ook moeder Mollanges Director Sabrina (EX 93) is nog aanwezig. Ze produceerde al bijna 60.000 kilo melk in vier lactaties met 3,46% eiwit. Ze wordt door Erhard Junker als favoriete fokkoe betiteld. Ze is naast Sidney namelijk onder andere ook

moeder van een Armani- en Addictiondochter die hoge ogen gooide op het EK en de Swiss Expo. De familie heeft haar oorsprong in de vermaarde foklijn van de met 97 punten ingeschreven Castelveerde Chief Mark Susy. 'Sabrina heeft echt al bewezen een heel goede fokkoe te zijn. Ze is als een van de weinige koeien dan ook niet te koop', vertelt Erhard met een geheimzinnige glimlach. 'Datzelfde geldt voor haar dochter Sidney en de EK-koeien Heline en Nena.'

Omdat familie Junker onder de groep eigen koeien jaarlijks zo'n tien spoelingen uitvoert, is er met in totaal zeventig stuks jongvee voldoende exclusief fokmateriaal te koop in Iffwil. Stieren die op dit moment worden gebruikt, zijn: Brenland Denver, Eclipse Royalcrush, Col DG Crushtime, Apple-Pts Attraction, Swissbec Power en Westcoast Swingman.

Kleine bedrijven en hooi maakt winnaars

Gevraagd naar de overall favoriet van de stal hoeft Erhard niet lang na te denken. 'Dat is beslist Heline. Ze heeft een ideale hoogtemaat, heel veel capaciteit en een fantastische uier. Daarnaast is ze een heel goede melk-koe.' De Cheliosdochter produceerde in haar derde lijst bijna 14.000 kilo melk. Dat is aanmerkelijk meer dan het

Links:
Du Rahun Chelios
Heline won
afgelopen zomer
het EK

Rechts:
De met 93 punten
ingeschreven
Mattenhof
Absolute Sidney

bedrijfsgemiddelde van 9400 kilo. De broers Junker streven geen hoge melkproductie na. 'De koeien zouden hier gemakkelijk gemiddeld 2000 kilo melk meer kunnen geven, maar dat is ons doel niet. Wij hechten meer waarde aan een goede gezondheid en levensduur dan aan de laatste liter. Voor een showkoe is het ook beter om voldoende, maar niet maximaal melk te geven.' Erhard Junker lijkt dé persoon om de vraag te beantwoorden waarom de Zwitserse koeien er op keuringen in Europa wat kwaliteit betreft zo met kop en schouders bovenuit steken. 'Vanuit andere landen wordt er altijd naar het Zwitserse hooi gewezen. Natuurlijk helpt dat om een goede koe nog wat beter te maken, maar niet meer dan dat. De goede keuringskoeien heeft Zwitserland vooral ook te danken aan gemiddeld wat kleine bedrijven, waardoor er meer tijd en nog meer passie voor de individuele koe is.'

Toch speelt op Mattenhof hooi wel een belangrijke rol. De eigen showkoeien krijgen vrijwel alleen hooi, aangevuld met vier keer per dag een krachtvoermengsel van twee derde geplette mais en gerst en een derde soja/raap. Omdat Junker vanwege de grote hoeveelheid inkomende handelskoeien geen melk levert aan een fabriek die speciaalkazen maakt, is het voeren van kuilvoer wel toegestaan. Die mogelijkheid gebruikt Junker ook door de dag stevast te starten met 3 kilogram droge stof kuilgras per koe van een vrij nat ingekuuld structuurmengsel. 'Dit gras is laag in energieniveau en daarom ideaal om de koeien mee op te starten. Het hooi bevat zo veel suiker dat het haast te fel is', zo stelt Marc. Na deze kleine kuilgrasgift aan het begin van de dag krijgen de koeien verder wel onbeperkt hooi tot hun beschikking. De zogenaamde handelskoeien krijgen meer kuilgras en ook snijmais.

Klimaatneutraal hooi drogen

Het melkveebedrijf van familie Junker heeft al jaren geleden zelf geïnvesteerd in het maken van goed hooi, of beter gezegd kunstmatig gedroogd gras. 'Ook hier in Zwitserland is echt goed hooi op het land bijna niet te maken. Wij maaien daarom het gras en laten het twee dagen op het land liggen. Daarna drogen we het binnen op de droogvloer', vertelt Marc. Niet erg klimaatbewust, zo lijkt. De hooiopslag is echter voorzien van een dubbele nok, waardoor de warmte die via de lichtdoorlatende dakplaten onder het dak ontstaat, ook wordt ingezet voor het bijna energieneutraal drogen van het hooi. 'Alleen de eerste nacht en als het donker weer is, zetten we de heater aan.'

Door hun veehandel zijn de broers Junker goed op de hoogte van de vee prijzen. Een jonge gebruikskoe die in Nederland ongeveer AB scoort qua exterieur, kost in Zwitserland omgerekend ongeveer 3000 euro. Een afgemolken slachtkoe van ongeveer 400 kilo geslacht gewicht brengt 2700 tot 2800 euro op. 'Voor veel landen zijn dit misschien grote bedragen, maar alles in Zwitserland heeft een hoog prijsniveau. Daarnaast importeert Zwitserland jaarlijks 40.000 karkassen, omdat het wat vleesconsumptie betreft lang niet zelfvoorzienend is', zo stelt Marc. Zijn broer vult aan dat de prijs van een goede gebruikskoe en de prijs van de kampioenskoe prima zijn, maar dat voor de tussengroep eigenlijk te weinig wordt betaald. 'Dat is op dit moment het hele probleem van de fokkerij. Het is moeilijk om er wat mee te verdienen.'

De melkprijs ligt in Zwitserland duidelijk hoger dan in Nederland en Vlaanderen. Industriemelk zit actueel op ongeveer 52 tot 53 eurocent en dat loopt op tot zo'n 82 cent voor melk die naar fabrieken gaat van speciaalkazen. 'De melkprijs van de kleine kaasfabriekjes is wel goed, al mogen deze koeien dus geen kuilvoer. Maar de prijs van de industriemelk is catastrofaal. Die is in verhouding veel lager dan de 35 eurocent in Nederland. Alles is hier veel duurder. Hoogwaardig krachtvoer kost 65 tot 78 euro per 100 kilo. En de aanbindstal zoals wij die hebben, kostte 9200 euro per koeplaats.'

Zwitserland vergroent snel

De hoge kostenstructuur zorgt er volgens Erhard Junker voor dat er ook in Zwitserland dagelijks melkveehouders stoppen. 'Daarnaast vergroent het beleid hier in rap tempo. Voor allerlei groene maatregelen krijg je subsidie. Als je het graanveld niet volvelds inzaait, maar vluchtpaden maakt voor het wild, krijg je 800 euro per hectare subsidie. Ik erger me daaraan. Consumenten kopen goedkoop en de agrarische sector moet steeds verder extensiveren. Dat gaat op den duur ten koste van het inkomen van de veehouder.'

Ook op het gebied van fokkerij maakt Junker zich zorgen over de extreme focus op dierwelzijn. 'Het is toch te zot voor woorden dat de overheid zich buigt over het wel of niet toe mogen passen van collodium, zodat een koe geen melk lekt op de keuring. In de leveringsvoorwaarden van de zuivelfabriek moeten wij zelfs een handtekening zetten dat we niet te veel melk in de uiers zetten. Het slaat door. In Noord-Amerika zie je soms echt veel te veel melk in de uiers, maar in Europa niet. Het is heel goed om oog te hebben voor dierwelzijn, maar hier in Zwitserland doet men of je als boer en zeker als keuringsboer bijna crimineel bent.'

De fokkerijhobby blijft familie Junker echter zo lang als mogelijk is uitoefenen. Ze beginnen alweer te glunderen als ze aangeven met welke koeien ze naar de Swiss Expo willen. Op zoek naar nieuw keuringssucces met hun kleine groep zeer fraaie exterieurkoeien. |

▲
De eigen koeien
staan in een apart
deel van de
aanbindstal.
De koe met de
zwarte kop is EK-
kampioene Heline